

САРАДНИЦИ „НАЦИЈЕ” НА КРИМУ, ОВЕ ЗИМЕ

Таурида се вратила кући

На позив Сталног представништва Републике Крим при Председнику Русије, у децембру 2018. на полуострву су боравили новинари из Грчке, Шведске, Јерменије, Француске, Еквадора. Србију су представљали чланови Краљевског реда витезова, сарадници и пријатељи „Нације”. Ево дела њихових утисака и записа

Пише: Анастасија Мрђеновић
(Краљевски ред витезова)

Многима је познато да је благословена Таурида, данашњи Крим, место са блиставом и древном историјом, древном традицијом, богатом културом и непоновљивом природом. Ипак, у последње време, због политичке ситуације у Украјини, становници Крима су почели да се осећају угрожено. Пошто се нису слагали са антируском политиком коју је одабрала украјинска власт, спровели су референдум на коме су се готово једногласно изјаснили за присаједињење Русији (96,7 одсто гласова). Русија је прихватила одлуку народа на Криму и срдечно га примила „назад”, пошто је Крим ушао у састав руске империје још за време Катарине Велике 1783. године. Ушао је на захтев кримског кана

Шагин Гиреја и остао је у саставу Русије до 1954. године, када је Хрушчов одлучио да га додели украјинској републици.

С циљем да истином осветли све већу сенку пропаганде против руског Крима, новинари из шест земаља су на позив Републике Крим кренули на путовање по легендарној Тауриди.

Пре него што кажемо нешто о знаменитостима, требало би рећи нешто о људима. Осмеси на лицима, дружељубивост и гостопримство, искрена љубав према својој малој и великој отаџбини и према своме послу! Ето, то одликује становнике Крима! Посветили су нам пажњу не само као драгим гостима, већ и као својим најмилијима. А шта кажу становници Крима о сопственом положају? Да ли су задовољни тиме што се од недавно сматрају руским држављанима? Наравно! И више од тога! Прво, они се осећају заштићено од војне агресије. Друго, њихова република је коначно почела да добија неопходну и заслужену помоћ од државе. Граде се аутопутеви и магистрале, хотели, реконструишу се објекти културног наслеђа, подижу се болнице и вртићи, а по најсавременијој технологији изграђен су Керчки мост и Симферопољски аеродром.

Целебни ваздух и задивљујући планински пејзажи, безбројне нијансе боје мора и пребогат биљни свет, показују зашто су знамените личности свих историјских периода желеле не само да дођу ту на одмор, него да тамо имају и свој кутак за живот. Царска породица Романов, гроф Воронцов, Антон Павлович Чехов, Александар Грин, кнез Голицин и многи други. Заправо је и наша група, гледајући двоструку дугу над тамносивим небом, са једне стране, и златни залазак сунца са друге стране, пожелела да остане овде дуже у гостима, или бар да узме у руке четкицу и настави дело Ивана Ајвазовског, великог сликара кримских таласа, по коме су, кажу, становници Крима одлучили да назову свој нови аеродром.

У ЛИВАДИЈИ

И тако су нам наши руски домаћини прво показали Ливадијски дворцац. Сунчано време додатно је допринело осећају усхићености због погледа са парадног улаза у дворцац: незаборавна панорама и непрегледно море. Многим туристима овде, међу зидинама палате, занимљиво је подсећање на Јалтску конференцију у фебруару 1945, сусрет Черчила, Рузвелта и Стаљина, тројице политичких лидера из времена Другог светског рата. Њихове воштане фигуре се данас могу видети у холу дворца. Нашој групи је, пак, био интересантнији први спрат здања. Тамо смо са страхопоштовањем разгледали собе породице последњег руског цара. Видели смо њихове личне предмете, фотографије, библиотеку и слушали приче нашег водича о томе како је царска породица проводила дане у својој омиљеној Ливадији, месту где су истински били срећни. Како је говорио сам Николај Други, много су шетали, купали се, пили кафу на балкону, деца су учила код куће, а цар је свакодневно радио у свом кабинету, у који се ни његови најближи нису усуђивали да уђу без куцања.

У комплексу дворца се налази црква у којој је држано опело Александру Трећем и у којој је царица Александра Фјодоровна примила православље. Цео дворцац још увек одише успоменама на сложну, пуну љубави породицу последњег руског цара, по чијем је наређењу дворцац изградио архитекта Николај Краснов. У таласу руских емиграната који су своју домовину напустили након Октобарске револуције 1917. године, Краснов емигрира 1919. из Русије у Србију. У Београду, где је живео од 1922. до својег последњег дана, подигао је мноштво важних предивних здања. Треба напоменути да су многи „бели Руси” дошли у Србију управо са Крима, који је био њихово последње уточиште у Русији. Међу њима је био и познати генерал Врангел, чији се посмртни остаци још увек чувају у припрати Руске цркве у Београду.

КОД ВОРОНЦОВА И ЧЕХОВА

Наши љубазни организатори су нас одвели и до Воронцовског дворца, задужбине кнеза Воронцова. Здање плени раскоши и софистицираношћу, оставља јак утисак разноврсношћу стилова. Свака соба има свој сопствени дух, ентеријер се не понавља. Из

дворца, слутите већ, пружа се диван поглед на море. Шетали смо и по заиста чудесном парку, који је пројектовао сам Воронцов. Нису могли да нас оставе равнодушним водопади, језера, фонтане, раскошне крошње необичног дрвећа које прави хлад чак и по најтоплијем дану.

Не престајући да се дивимо лепоти дома Воронцова, кумчета Катарине Велике и кнеза који је победио Наполеона, дошли смо до куће великог руског писца Антона Павловича Чехова, чије се драме играју у позориштима целог света.

Поред тога што је имао велики дар за књижевност, имао је један још важнији. Био је велики човек. Целог свог живота он је свесно помагао људима, градио болнице и школе, садио шуме и паркове. Око свог дома на Јалти он је такође засадио врт. Ретке врсте дрвећа, ту сакупљене, расту и данас. Ентеријер и предмети у Чеховљевој кући су остали исти као и из времена његовог живота. И све то захваљујући његовој сестри која је била заштитник и покровитељ куће-музеја педесет година након његове смрти. Боравили смо у соби у којој је Рахмаџинов свирао на клавиру и у којој је певао Шаљапин, где су долазили у посету писцу Буњин, Станиславски, Левитан... Видели смо телефон на који је Толстој звао Антона Павловича само да би му исказао своје велико поштовање. Кућа Чехова остаје у памћењу по својој аутентичности. Одаје утисак као да је домаћин некуд отишао на кратко, а да се нама у том тренутку посрећило да кришом завиримо у његов живот. Не можемо да са вама не поделимо сазнање: прва посета Председника Русије Криму после припајања полуострва Русији била је управо долазак у дом Чехова.

БАХЧИСАРАЈ И МАНАСТИР У СТЕНИ

Са великим интересовањем упутили смо се у дворац кримских канова, у Бахчисарају. Сазнали смо понешто о татарској култури, посетили некадашњи канов харем, неколико старих џамија... Цео комплекс сада се обнавља, уз помоћ великих средстава издвојених захваљујући руском председнику Путину лично. Тамо је у младости одлазио Пушкин. Под утиском Фонтане канових суза, оплакивао је своју прерано преминулу невесту и

написао чувену „Бахчисарајску фонтану”. Фонтана се чува до данас, а поред ње је постављена биста песнику.

Околина Бахчисараја је живописно место окружено планинама, у чијим пећинама су се некада налазили градови и манастири. Данас су пећине главна атракција после дворца. У близини, у планинама, налази се древни манастир посвећен Успењу Пресвете Богородице. Његова историја датира од VIII века, када су тамо дошли монаси, који су бежали од иконоборства, тада распрострањеног у РOMEјском царству. По предању, манастир у пећини су изградили становници балканских регија, о чему сведочи и његова сличност са српским манастиром Острог. Јеромонах Аврам који нас је дочекао, помоливши се смерно пре него што је почео своју причу, говорио је о томе како се једне топле летње ноћи, уочи празника Успења Пресвете Богородице, у манастиру појавила Њена икона. Убрзо су од ње кренула исцељења и друга чуда. Захваљујући посебној заштити Пресвете Богородице, манастир је, иако у непосредној близини кановог дворца, опстао дуго без притисака.

СВЕТИ ЛУКА КРИМСКИ

Наша српска група је имала среће да се нађе на још једном светом месту, у манастиру Свете Тројице у Симферопољу. У главном храму тог манастира је скоро 20 година служио велики хирург и светитељ, епископ Лука (Војно-Јасењецки). То место је за њега постало мирно пристаниште у поређењу са претходним деценијама које је провео у прогону, затвору и мукама. О овом светитељу се зна у целом свету, моле му се за здравље и траже му помоћ током операција, јер је он заштитник лекара и тешко болесних.

Њему је посвећена и капела у Београду, у оквиру војномедицинске академије. Светитељ Лука, који је отишао Господу 1961. године, и данас се јавља људима. Одраслима у сну, а деци на јави. Иза себе је оставио научне радове, за које је добио Стаљинову награду, а по којима и данас уче лекари. Његове духовне књиге и аутобиографија су такође врло

популарни међу верницима. О њему је снимљено мноштво документарних и два играна филма. Ни једну операцију није вршио без иконе у операционој сали, и да претходно није јодом исцртао крст на телу пацијента. И све то у совјетско, антирелигијско време. Били смо удостојени да се поклонимо моштима тог чудесног светитеља-хирурга.

Могли бисмо бесконачно дуго и са задовољством описивати лепоту благословене Тауриде и њених предусретљивих људи, али рећи ћемо само још једно. Крим је јединствено место по својој геополитичкој и стратешкој позицији, и заиста је спреман за међународну сарадњу. Савет министара је с интересовањем саслушао наша питања и предлоге везане за међународне инвестиције на Криму, као и за сарадњу на пројектима Краљевског реда витезова у области културе и туризма. Они чекају партнере раширених руку, у празничном расположењу, са читавом палетом предивних кримских вина и других природних домаћих производа. <

Објављено: петак, 11. јануар 2019, 21:45